

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด
วิทยาศาสตร์สุขภาพ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด-
วิทยาศาสตร์สุขภาพ
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดวิทยาศาสตร์-
สุขภาพ
3. เพื่อศึกษาความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดวิทยาศาสตร์-
สุขภาพ
4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้บริการต่อขั้นตอนและวิธีการจัดหาทรัพยากร-
สารสนเทศของห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้ใช้ห้องสมุด ที่มี เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ และสาขาวิชาต่างกัน
มีปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกัน
2. ผู้ใช้ห้องสมุด ที่มี เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ และสาขาวิชาต่างกัน
มีความต้องการทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกัน
3. ผู้ใช้ห้องสมุด ที่มี เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ และสาขาวิชาต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อขั้นตอนและวิธีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษา และบุคลากรที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ ในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดนครนายก จำนวน 219 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง ไปยังห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างวันที่ 1-15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554

การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ใช้บริการห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดนครนายก ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 219 คน เก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างวันที่ 1-15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้มีดังนี้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation--SD) การทดสอบสมมุติฐาน โดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance-- F test)

สรุปผลการวิจัย

แบบสอบถาม

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ใช้บริการห้องสมุดจำนวน 219 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 82.2 อายุระหว่าง 18-20 ปี จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา จำนวน 184 คน คิดเป็น ร้อยละ 84.0 กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี 12 คน คิดเป็น ร้อยละ 5.5 สังกัดสาขาวิชา ศึกษารณสุขศาสตร์มากที่สุด จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 รองลงมา คือ สังกัดสาขาวิชาสหเวชศาสตร์ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 22.3

2. สภาพการใช้ห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ผู้ใช้บริการห้องสมุด ส่วนใหญ่มีการเข้าใช้ห้องสมุดไม่แน่นอน จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาใช้ห้องสมุดสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 ผู้ใช้มีการยืมหนังสือภาคเรียนละ 1-10 เล่ม สูงสุด จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 58.4 รองลงมายืมหนังสือภาคเรียนละ 11-20 เล่ม จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 22.8 มีการอ่านบทความวิชาการจากวารสาร ภาคเรียนละ 1-5 บทความ มากที่สุดจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมา มีการอ่านบทความ ภาคเรียนละ 11 บทความขึ้นไป จำนวน 87 คนคิดเป็นร้อยละ 39.7 ผู้ใช้ได้เข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ภาคเรียนละ 1-5 ครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมา เข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ภาคเรียนละ 6-10 ครั้ง จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 และมีการใช้บริการห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพอื่น ภาคเรียนละ 11 ครั้งขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8 รองลงมา มีการใช้บริการห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพอื่น ภาคเรียนละ 1-5 ครั้ง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8

3. สภาพการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ผู้ใช้บริการห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ ทราบว่าสามารถเสนอแนะให้ห้องสมุดจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศได้ ร้อยละ 53.0 ผู้ใช้บริการไม่เคยเสนอแนะให้ห้องสมุดจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ร้อยละ 78.5 ผู้ใช้ส่วนใหญ่ใช้วิธีการกรอกแบบฟอร์มเสนอแนะสั่งซื้อ สูงสุด ร้อยละ 11.9 รองลงมา คือ การเสนอด้วยตนเอง ร้อยละ 10.5 ผู้ใช้มีส่วนร่วมในการแนะนำการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศ เมื่อได้รับรายชื่อหนังสือ (catalog) จากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ร้อยละ 13.2 รองลงมา คือ ห้องสมุดมีการจัดงานแสดงหนังสือ (book fair) ร้อยละ 8.7 โดยการแนะนำทรัพยากรสารสนเทศเข้าห้องสมุด 1 ครั้งต่อปี มากที่สุด ร้อยละ 57.4

ทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการสั่งซื้อมากที่สุด คือ หนังสือทางการแพทย์ภาษาไทย ร้อยละ 12.8 รองลงมาเป็นหนังสือทางการแพทย์ภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 8.7 และหลังจากที่ได้เสนอแนะให้ห้องสมุดจัดซื้อหนังสือพบว่า ส่วนใหญ่ ผู้ใช้บริการไม่ได้รับการติดต่อกลับจากห้องสมุด ร้อยละ 51.1 และผู้ใช้บริการได้รับทรัพยากรสารสนเทศตรงตามความต้องการ ร้อยละ 91.5 โดยได้รับทรัพยากรสารสนเทศในเวลา 2 เดือน ร้อยละ 38.3

4. สภาพปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ผู้ใช้มีปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือแต่ละรายชื่อมีจำนวนน้อย ($\bar{X} = 3.23$) รองลงมา คือ หนังสือเก่าและล้าสมัย ($\bar{X} = 3.21$) และหนังสือแต่ละสาขาไม่ได้สัดส่วนกัน ($\bar{X} = 3.17$) ตามลำดับ

5. ความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ผู้ใช้มีความต้องการทรัพยากรสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือทางการแพทย์ภาษาไทย และฐานข้อมูลออนไลน์ ($\bar{X} = 3.78$) รองลงมา คือ วารสารทางการแพทย์ภาษาไทย ($\bar{X} = 3.69$) และหนังสืออ้างอิงทางการแพทย์ภาษาไทย ($\bar{X} = 3.68$) ตามลำดับ

6. ความคิดเห็นต่อขั้นตอนและวิธีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

ผู้ใช้มีความคิดเห็นต่อขั้นตอนและวิธีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ให้บริการมีจิตบริการ (service mind) อย่างเสมอภาค ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมา คือ ให้ความสะดวกในการยืมหนังสือใหม่ ($\bar{X} = 3.84$) และให้มีการสำรวจความต้องการหนังสือ ($\bar{X} = 3.69$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ ซึ่งผลการศึกษานำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

การวิจัยเรื่องสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้บริการห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่ทราบว่าสามารถเสนอแนะให้ห้องสมุดจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศได้ แต่ผู้ให้บริการไม่ค่อยแนะนำให้ห้องสมุดจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเข้าห้องสมุด อาจเป็นเพราะว่าผู้ใช้ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา ส่วนผู้ให้บริการที่มีส่วนร่วมเสนอแนะการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศเข้าห้องสมุด ส่วนใหญ่ใช้วิธีการกรอกแบบฟอร์มแนะนำการสั่งซื้อมากที่สุด รองลงมา คือ การติดต่อเสนอด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิต รัตนสวนจิกร (2549) พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ทราบสิทธิในการแนะนำสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศ เข้าสำนักวิทยบริการ และผู้ให้บริการที่เคยมีส่วนร่วมแนะนำการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศ โดยใช้วิธีการกรอกแบบฟอร์ม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ให้บริการมีส่วนร่วมในการเสนอแนะการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศได้ตามความต้องการของผู้ใช้ ส่วนการเสนอแนะการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศเข้าห้องสมุดที่มีการติดต่อเสนอด้วยตนเองนั้น ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Haider (1996) และ Norman (1997) ที่พบว่า รูปแบบ

การเสนอแนะโสตทัศนวัสดุ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่เป็นการติดต่อด้วยตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัมรัตน์ อนวัช (2543) ที่พบว่า อาจารย์ที่เคยใช้บริการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศมาใช้บริการด้วยตนเองมากกว่าผ่านระบบห้องสมุดอัตโนมัติ (โปรแกรมสำเร็จรูป INNOPAC) อาจเป็นเพราะอาจารย์มีความต้องการมาติดต่อสอบถามกับบรรณารักษ์โดยตรง

ผู้ใช้บริการห้องสมุดมีส่วนร่วมในการแนะนำสั่งซื้อ คือ ได้รับรายชื่อหนังสือ (catalog) จากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ที่บรรณารักษ์ได้รวบรวมรายชื่อหนังสือและจัดส่งให้กับผู้ใช้บริการได้คัดเลือก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Haider (1996) และ Norman (อ้างถึงใน เบญญาภรณ์ ชูติกาญจน์, 2551, หน้า 143) ที่พบว่า บรรณารักษ์งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ คัดเลือกจากรายการบรรณานุกรมของแหล่งจำหน่าย (catalog) และจากร้านค้านำมาให้เลือกที่ห้องสมุด ทั้งนี้ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการสั่งซื้อจำนวน 1 ครั้งต่อปี สอดคล้องกับงานวิจัยของอัมรัตน์ อนวัช (2543) พบว่า ส่วนใหญ่อาจารย์ใช้บริการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศ 1-5 ครั้ง ต่อปีการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมจิต รัตนสวนจิก (2549) ที่ว่าผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการแนะนำสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศ เข้าสำนักวิทยบริการประมาณ 1-2 ครั้ง ส่วนทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการสั่งซื้อมากที่สุด คือ หนังสือทางการแพทย์ ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ สมจิต รัตนสวนจิก (2549) ที่ว่าผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการแนะนำสั่งซื้อประเภทสิ่งพิมพ์เป็นหนังสือทั่วไป ภาษาไทย สำหรับนิสิต และหนังสือทั่วไปภาษาต่างประเทศสำหรับอาจารย์ และสอดคล้องกับเกษร จันทร (2549) พบว่า หนังสือภาษาไทยมีผู้นิยมนานมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ โดยมีผู้ใช้หลายกลุ่ม ต่างจากหนังสือต่างประเทศที่ผู้ใช้ส่วนใหญ่เป็นคณาจารย์ อีกทั้งหนังสือภาษาไทยมีราคาต่ำกว่า และมีความสะดวก รวดเร็วในการจัดหา มากกว่าหนังสือต่างประเทศ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิดา จริยาพรพงศ์ (2532) ที่พบว่า การจัดหาและการใช้หนังสือภาษาไทยมีมากกว่าหนังสือต่างประเทศ ส่วนการติดต่อประสานงานกับห้องสมุด พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ ไม่ได้รับการติดต่อกลับจากห้องสมุด หลังจากที่ได้เสนอแนะให้ห้องสมุดจัดซื้อหนังสือ พบว่าเมื่อเสนอไปแล้วไม่ทราบจะได้ใช้บริการเมื่อใด ซึ่งอาจมีเหตุผลว่าห้องสมุดไม่ได้แจ้งกำหนดระยะเวลาใน

การดำเนินการสั่งซื้ออย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิต รัตนสวนจิก (2549) พบว่า หลังการแนะนำทรัพยากรสารสนเทศเข้าสำนักวิทยบริการแล้วไม่ได้รับการติดต่อกลับเลย กล่าวคือ เมื่อเสนอแล้วไม่ทราบว่าจะได้ใช้เมื่อไหร่ อาจเป็นเพราะสำนักวิทยบริการไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินไว้เป็นที่แน่นอน จึงทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความไม่มั่นใจในกระบวนการจัดหา ว่าเสนอไปแล้วจะได้รับการพิจารณาจัดซื้อให้ตามที่เสนอหรือไม่ และสอดคล้องกับอมรัตน์ อนวัช (2543) ที่พบว่า อาจารย์มีความต้องการด้านบริการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ และแจ้งให้ทราบทันทีที่ได้รับทรัพยากรสารสนเทศแล้ว เพราะฝ่ายพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสากร อัครสุวรรณกุล (2552) ที่พบว่า เมื่อจัดซื้อหนังสือไปแล้ว ห้องสมุดใช้เวลานานในการแจ้งผล และห้องสมุดไม่มีการแจ้งผลการสั่งซื้อให้ทราบในกรณีหนังสือที่อาจารย์เสนอแนะไม่มีการจัดพิมพ์ใหม่หรือวางจำหน่าย

ส่วนการจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศ พบว่าตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ โดยใช้ระยะเวลาการสั่งซื้อทรัพยากรสารสนเทศประมาณ 2 เดือน ซึ่งถือว่าใช้ระยะเวลานานต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรดา มะลาสาย (2541) ได้ศึกษาการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบว่าการเสนอซื้อใช้เวลานานมากกว่าจะได้รับตัวเล่ม บางรายการไม่ได้รับตัวเล่มที่ต้องการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมรัตน์ อนวัช (2543) พบว่าการเสนอแนะทรัพยากรสารสนเทศแต่ละครั้งกว่าจะได้รับทรัพยากรสารสนเทศ ใช้เวลานานซึ่งในแต่ละครั้งใช้เวลาเกิน 3 เดือนขึ้นไป ซึ่งเป็นเพราะห้องสมุดต้องจัดซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศผ่านตัวแทนร้านค้าในประเทศไทย ให้สั่งซื้อจากต่างประเทศจึงต้องใช้เวลานาน

ปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ของผู้ใช้บริการห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ผู้ใช้บริการห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ ประสบปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ คือ หนังสือแต่ละรายชื่อมีจำนวนน้อย หนังสือเก่าและล้าสมัย หนังสือแต่ละสาขาไม่ได้สัดส่วนกัน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรนุช เตียวตระกูล

(2526) พบว่า นักศึกษาแพทย์ประสบปัญหาในระดับมาก คือ หนังสือตำราทางการแพทย์ภาษาไทยมีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา เป็นสุขเย็น (2543) ได้ศึกษาพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของนิสิตปริญญาตรี คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตมีปัญหาในการใช้ห้องสมุด คณะเภสัชศาสตร์ หอสมุดกลาง และห้องสมุดคณะอื่น ๆ คือ หนังสือที่นิสิตใช้กันมากมีปริมาณน้อย อาจเป็นเพราะหนังสือตำราในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและในแต่ละสาขาที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่จะเป็นตำราต่างประเทศ หรือ ถ้าเป็นตำราภาษาไทยก็มีผู้แต่งค่อนข้างน้อย ตำราจึงมีราคาแพง ประกอบกับงบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ จึงทำให้ห้องสมุดไม่สามารถจะบริการหนังสือตำรา ทั้งในด้านปริมาณและประเภทของทรัพยากรสารสนเทศให้นิสิตด้านความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโสภิ์ อุณรุท (2546) พบว่า หนังสือที่ต้องการมีไม่เพียงพอ หนังสืออ้างอิงที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด วารสารฉบับที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด วารสารมีไม่ครบทุกฉบับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษร จันทร (2549) พบว่าในปีงบประมาณ 2544 หนังสือภาษาไทยจัดหาเข้ามา 1-2 เล่ม ต่อชื่อเรื่อง ซึ่งไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ทำให้สำนักหอสมุดต้องปรับนโยบายการจัดหาเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการ ส่วนปัญหาหนังสือเก่าและล้าสมัยนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิมล ชนะผลลิต (2540) ได้ศึกษาความต้องการและการใช้บริการสารสนเทศในห้องสมุดของนิสิตและคณาจารย์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ปัญหาการใช้หนังสือทั่วไปอยู่ในสภาพเก่าและชำรุดเนื้อหาไม่ทันสมัยไม่ตรงกับความต้องการ และปัญหาที่เกิดขึ้นพบว่า การจัดระบบสื่อสารสารสนเทศค่อนข้างยาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรนุช จงอารี (2544) พบว่าปัญหาในการบริการของห้องสมุดคณะ คือ ส่วนใหญ่หนังสือเก่า เนื้อหาล้าสมัย จัดไม่เป็นหมวดหมู่ และมีจำนวนน้อยมาก ส่วนปัญหาหนังสือแต่ละสาขาไม่ได้สัดส่วนกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็นห้องสมุดเฉพาะในกลุ่มสาขาวิชาทางด้านสุขภาพและอนามัย ประกอบด้วยสาขาแพทยศาสตร์ สาขาทันตแพทยศาสตร์ สาขาสาธารณสุขศาสตร์ สาขาพยาบาลศาสตร์ สาขาเภสัชศาสตร์ และสาขาสหเวชศาสตร์ ดังนั้น การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศจึงสอดคล้องกับกิจกรรมของหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

เกษร จันทร (2549) พบว่า สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา จัดหาหนังสือในหมวด 610 มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยบูรพาเปิดสอนหลักสูตรทางด้านวิทยาศาสตร์ สุขภาพ ซึ่งประกอบด้วย คณะพยาบาลศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ และสาขา วิทยาศาสตร์การแพทย์ ทำให้สำนักหอสมุดจัดหาหนังสือในหมวดหมู่ 610 แพทยศาสตร์ เข้ามามากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธรา หาญเจริญกุล, รัตนาภรณ์ กาศโอสถ, กาญจนา เฟื่องคำศรี และสาวประทีป ชินบดี (2545) ที่พบว่า กลุ่มคณะ แพทยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพใช้งบประมาณในการจัดซื้อมากที่สุด

เปรียบเทียบปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้บริการห้องสมุดวิทยาศาสตร์-สุขภาพ

ผู้ให้บริการที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพ และสังกัดสาขาวิชาต่างกัน มีปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศไม่แตกต่างกัน เนื่องจากนักศึกษา และบุคลากรทางการแพทย์ มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่จำเป็นต่อการศึกษา ค้นคว้าและติดตามความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ เหมือนกัน

ความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้บริการห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ผู้ให้บริการ มีความต้องการหนังสือทางการแพทย์ภาษาไทย ฐานข้อมูลออนไลน์ และวารสารทางการแพทย์ภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณข เตียวตระกูล (2526) ที่พบว่า วัสดุสิ่งพิมพ์ที่นักศึกษาแพทย์มีความต้องการในระดับมาก คือ หนังสือ ตำราทางการแพทย์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา พละการ (2544) ที่พบว่า นิสิตต้องการหนังสือภาษาไทยมากเพราะต้องใช้ ประกอบการเรียน การทำรายงาน การทำวิทยานิพนธ์ ฯลฯ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ สมจิต รัตนสวนจิก (2549) ที่พบว่า ทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้ให้บริการมีส่วนร่วมแนะนำจัดซื้อส่วนใหญ่เป็นหนังสือภาษาไทยสำหรับนิสิตและหนังสือทั่วไป ภาษาต่างประเทศสำหรับอาจารย์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษร จันทร (2549) พบว่า สำนักหอสมุดจัดหาหนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ เนื่องจากได้สำรวจความต้องการของผู้ใช้บริการ ศึกษาสถิตการียม พบว่า หนังสือ

ภาษาไทยมีผู้นิยมอ่านมากกว่าหนังสือต่างประเทศ ส่วนความต้องการฐานข้อมูลออนไลน์และความต้องการวารสารทางการแพทย์ภาษาไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยรัตน์ ชีรกุล (2552) ที่พบว่า ผู้ใช้มีความต้องการให้มีบทความวารสารวิชาการภาษาไทยที่เป็นเอกสารฉบับเต็ม ที่ค้นได้ผ่าน iPac เพื่อประหยัดเวลาในการค้นหาตัวเล่ม สามารถได้เอกสารฉบับเต็มจากการสืบค้นข้อมูลผ่านระบบฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด (iPac) โดยบางครั้งผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องมาถึงห้องสมุด

เปรียบเทียบความต้องการทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้บริการห้องสมุดวิทยาศาสตร์-สุขภาพ

1. ผู้ใช้บริการที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และสถานภาพต่างกัน มีความต้องการทรัพยากรสารสนเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะนักศึกษา และบุคลากรทางการแพทย์ มีความจำเป็นที่ต้องการทรัพยากรสารสนเทศเพื่อติดตามวิทยาการใหม่ ๆ เหมือนกัน เนื่องจากความรู้ทางวิทยาศาสตร์สุขภาพมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2. ผู้ใช้บริการที่มีสาขาวิชาแตกต่างกัน มีความต้องการทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน โดยผู้ใช้ที่สังกัดสาขาแพทยศาสตร์ มีความต้องการทรัพยากรสารสนเทศมากกว่าสาขาทันตแพทยศาสตร์ และสาขาสหเวชศาสตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรสาขาแพทยศาสตร์ มีความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มในเรื่องต่าง ๆ ทางทางการแพทย์และสาขาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณทิพา เย็นขุนทด (2535) พบว่า การติดตามวิทยาการใหม่ ๆ เป็นวัตถุประสงค์ในการแสวงหาสารนิเทศที่แพทย์ต้องการมากที่สุดเป็นอันดับแรก และเห็นว่าสำคัญที่สุด จะแตกต่างกันไปตามหน้าที่ความรับผิดชอบ

ส่วนผู้ใช้ที่สังกัดสาขาพยาบาลศาสตร์ และสาขาเภสัชศาสตร์ มีความต้องการทรัพยากรสารสนเทศมากกว่าสาขาสหเวชศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพรรณ สรรพพิทยากุล (2543) พบว่า พยาบาลส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเอง เพื่อประกอบการปฏิบัติงาน และเพื่อติดตามความก้าวหน้าทางการแพทย์และการพยาบาลในระดับมาก ทั้งนี้เพราะบทบาทหน้าที่ของพยาบาลในการ-

ให้บริการด้านสุขภาพและพลาสมา และต้องปฏิบัติด้วยความรู้ความชำนาญอย่างแท้จริงจึงต้องมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อสอดคล้องกับเหตุการณ์ และวิทยาการที่ก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง

ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพต่อขั้นตอนและวิธีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

ผู้ให้บริการมีความความคิดเห็นว่าผู้ให้บริการควรมีจิตบริการ (service mind) อย่างเสมอภาค อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือให้ความสะดวกในการยืมหนังสือใหม่ และควรมีการสำรวจความต้องการหนังสือ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณช เตียวตระกูล (2526) ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าบุคลากรห้องสมุดมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก คือ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีความกระตือรือร้นในการให้บริการ มีมารยาท และอัธยาศัยดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Davis (1975) ที่ว่า บริการของห้องสมุดจะบรรลุวัตถุประสงค์ ถ้าบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความคุ้นเคยและเป็นกันเองกับผู้ใช้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิลาวัลย์ สุวรรณสัมฤทธิ์ (2532) พบว่า อาจารย์คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีความเห็นว่า บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีอัธยาศัยดี ความรวดเร็วในการให้บริการ และมีความสามารถในการให้บริการอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพุทธรอง คุ่มวงศ์ไทย (2550) พบว่า นิติระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษา และอาจารย์ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในการใช้ห้องสมุดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการให้บริการที่มีประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้ใช้บริการ

เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ใช้บริการห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพต่อขั้นตอนและวิธีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

ผู้ให้บริการที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพ และสังกัดสาขาที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อขั้นตอนและวิธีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ซึ่งอาจจะเป็นเพราะนักศึกษา และบุคลากรทางการแพทย์มีความคิดเห็นที่จะได้รับการบริการที่เหมือนกัน เช่น บุคลากรที่ให้บริการควรมีจิตบริการ การอำนวยความสะดวกในการให้ยืมหนังสือใหม่ และควรมีการสำรวจความต้องการหนังสือ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ในการเสนอแนะผลที่ได้จากการวิจัย จะแยกข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ห้องสมุดควรกำหนดนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศโดยให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
2. ห้องสมุดควรจัดหาหนังสือในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพให้มากขึ้น
3. ห้องสมุดควรจัดหาหนังสือในแต่สาขาวิชาให้ได้สัดส่วนกัน
4. ห้องสมุดควรเพิ่มปริมาณการจัดหาหนังสือแต่ละรายชื่อให้มากขึ้น ในส่วนที่หนังสือมีผู้ใช่มาก เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการ
5. ห้องสมุดควรจัดหาหนังสือมีเนื้อหาที่ทันสมัย เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์
6. ห้องสมุดควรมีการสื่อสารประชาสัมพันธ์โดยการแจ้งให้ผู้ใช้บริการห้องสมุดได้รับทราบถึงการขั้นตอนและวิธีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ควรสำรวจความความต้องการหนังสืออย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาจากการยืมหนังสือ และอำนวยความสะดวกในการให้ยืมหนังสือใหม่
7. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญสนับสนุนการเพิ่มงบประมาณในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้เพียงพอ เนื่องจากทรัพยากรสารสนเทศสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีราคาแพง ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับบุคลากรทางการแพทย์ที่ต้องใช้ในการศึกษา และมุ่งเน้นเฉพาะสาขา เพื่อเพิ่มพูนความรู้อยู่ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาร่วมมือในงานเทคนิคห้องสมุดของห้องสมุด
วิทยาศาสตร์สุขภาพ
2. ควรมีการศึกษาร่วมมือระหว่างห้องสมุดในใช้ทรัพยากรสารสนเทศของ
ห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพ